
Asim ŠAKOVIĆ¹

**Finansijske istrage i konfiskacija imovine stečene
krivičnim djelom u BiH u saglasnosti sa evropskim
standardima i zakonskom regulativom**

**Financial Investigation and Confiscation of Property
Gained by Criminal Act in B&H in Accordance with
European Standards and Legislative**

---

1. UVOD

U toku 2003 i 2004-te godine u Bosni i Hercegovini, u oblasti zakonske regulative na suzbijanju organizovanog kriminala i korupcije, i u tim okvirima i na finansijske istrage i konfiskaciju imovine stečene od krivičnih djela, urađeno je relativno mnogo.

Donesen je Krivični zakon Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, br. 3. od 10. februara 2003. god.) i Zakon o krivičnom postupku BiH (Službeni glasnik BiH, br. 3. od 10 februara 2003. god.) koji između ostalog tretiraju i konfiskaciju imovine stečene od krivičnih djela, donesen je novi Zakon o sprečavanju pranja novca (Službeni glasnik BiH, br. 29/04) , a isto tako, u toku je priprema novog Zakona o finansijskoj policiji, u skladu sa Evropskim iskustvima, koji treba da zamijeni postojeći Zakon o finansijskoj policiji (Službene novine

Novi Zakon o sprečavanju pranja novca (Službeni glasnik BiH, br. 29/2005. god.) , koji sadrži 43 člana, donesen je na osnovu dosljedne implementacije:

---

¹ Dr. sci, vanredni profesor na Fakultetu kriminalističkih nauka Univerziteta u Sarajevu

Bečke konvencije i Konvencije iz Palerma, 40-preporuka FATF-a za sprečavanje pranja novca, Specijalnih preporuka FATF-a za finansiranje terorizma, Direktiva Evropske unije za finansiranje terorizma, Direktive EU za prevenciju od upotrebe finansijskog sistema u pranju novca 91/388 i Direktiva EU 2001/97 koja zamjenjuje Direktivu 91/308.

Na osnovi Zakona o sprečavanju pranja novca u 2005. god. donesen je Pravilnik o podacima, informacijama, dokumentaciji, metodama i identifikaciji i minimumu drugih pokazatelja neophodnih za efikasno sprovođenje odredbi Zakona o sprečavanju pranja novca (Službeni glasnik BiH, br. 17/2005.).

Uporedo sa time se sprovode i institucionalne reforme u svim državnim organima za sprovođenje gore navedene zakonske regulative. Tako na primjer, u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, formirana je Agencija za istrage i zaštitu, Obavještajno-sigurnosna Agencija BiH i Obavještajno-finansijski odjel.

Pored toga na nivou Države postoji Državna granična služba i Uprava za indirektno oporezivanje.

Važno je istaći, da je u toku konstituisanje ovih institucija, popunjavanje kadrovima i prenos nadležnosti na nivo Države BiH.

U sprovođenju zakona iz oblasti finansijskih istraga i konfiskacije, bitna je međuinstitucionalna saradnja nadležnih institucija, kao što su Obavještajno sigurnosna Agencija, Agencija za istrage i zaštitu, Obavještajno-finansijski odjel, Državna granična služba, Uprava za indirektno oporezivanje, Poreske uprave Entiteta i Distrikta Brčko, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Distrikta Brčko, Tužilaštva, Sudovi i Državna komisija za sprečavanje korupcije.

Obzirom na gore navedeno, u narednom periodu treba da se posveti više pažnje praktičnom sprovođenju zakonske regulative od strane nadležnih institucija, sa ciljem da se na vrijeme uoče eventualni nedostaci u svakom pogledu, kako zakonski tako i institucionalni i operativni.

2. ZAKONSKA REGULATIVA

A) U pogledu postojeće zakonske regulative, koja je regulisala oblast konfiskacije imovine stečene od krivičnih djela, potrebno je istaći da je u Krivičnom zakonu BiH, glava 12. od člana 110. do 112, predviđeno oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, koja se sastoji od novca, predmeta od vrijednosti i svake druge imovinske koristi koja je pribavljena krivičnim djelom, uz predhodno donesenu sudsku odluku (član 110.)

Ukoliko oduzimanje nije moguće, počinitelj će se obavezati na isplatu novčanog iznosa srazmjerno pribavljenoj imovinskoj koristi (član 111. stav 1.)

Imovinska korist pribavljena krivičnim djelom može se oduzeti od lica na koje je prenesena, bez naknade ili uz naknadu koja ne odgovara stvarnoj vrijednosti, ako je ono znalo ili moglo znati da je imovinska korist pribavljena krivičnim djelom (član 111. stav 1.)

Kada je imovinska korist pribavljanja krivičnim djelom sjedinjena sa imovinom stečenom na zakonit način, takva imovina može biti predmet oduzimanja ali u mjeri koja ne prelazi procijenjenu vrijednost imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom (član 111. stav 2.) .

Prihod ili druge koristi iz imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, ili iz imovine u koju je imovinska korist pribavljena krivičnim djelom pretvorena ili iz imovine sa kojom je imovinska korist pribavljena krivičnim djelom sjedinjena, mogu biti predmet mjera navedenih u članu 111. na isti način i u istoj mjeri kao i imovinska korist pribavljanja krivičnim djelom (član 111. stav 3.) .

Ukoliko je pribavljena imovinska korist za pravno lice, može se oduzeti najmanje polovina imovine ili veći dio imovine ili cjelokupna imovina (član 133.) .

U glavi 19-krivična djela korupcije i krivična djela protiv službene i druge odgovorne funkcije od člana 217. do 218. predviđeno je oduzimanje primljenog dara ili imovinske koristi u slučaju primljenog dara i drugih oblika koristi (član 217.) i oduzimanje primljenog dara ili imovinske koristi kod davanja dara i drugih oblika koristi (član 218.) .

Ove odredbe važe samo za funkcionere, službena lica i odgovorna lica u javnim preduzećima i drugim pravnim licima sa državnim kapitalom, što je veliki nedostatak, ovim nisu obuhvaćena druga lica, odnosno u zakonskoj regulativi nije u cijelosti tretiran institut – porijeklo imovine. Ovaj nedostatak je jako izražen, znajući da se u praksi, platni promet u BiH, oko 50% vrši u gotovinskom platnom prometu, a ne preko ovlaštenih institucija za vršenje platnog prometa.

Pri tome, mora se istaći, da u oblasti finansijskih istraga ne postoji zakonska odredba, za dokazivanje imovinske koristi stečene krivičnim djelom.

Pored toga, u narednom periodu, u najskorije vrijeme, potrebno je uspostavljanje zakonskih i podzakonskih odredbi, kako bi se pokrile i ove zakonske praznine.

U glavi 18. (član 209. i 210.) pranje novca i poreske utaje, predviđeno je oduzimanje novca i imovinske koristi pribavljene učinjenjem krivičnog djela.

B) Postupak oduzimanja imovine i imovinske koristi i privremeno oduzimanje predmeta regulisano je Zakonom o krivičnom postupku BiH. U članovima od 73. do 76, kao i u članovima od 392. do 397. i u članu 386.

Pored postojanja zakonske regulative ne postoje odredbe u odnosu na postupak (za nadležne institucije za sprovođenje finansijskih istraga i oduzimanja imovine) do informacija od čega se sastoji imovina, prihoda, vlasništva na pokretnoj i nepokretnoj imovini, hartije od vrijednosti i sl.

Ove informacije mogu se dobiti od nadležnih općinskih organa i geodetskih uprava, kao i Poreskih uprava za drugu imovinu kako pokretnu tako i nepokretnu, mogući problem predstavlja ne ažuriranje informacija.

Postupak do informacija za posjedovanje akcija, hartija od vrijednosti i izvršenih transakcija na Berzi hartija od vrijednosti trebaju biti transparentni i da se podaci dobivaju brzo.

Postupak do informacija za bankarski sistem se ostvaruje po sudskoj naredbi, a u Zakonu za sprečavanje pranja novca striktno su određeni propisi sa prijavljivanje sumnjivih transakcija od strane subjekata za sprovođenje ovih transakcija, kao i svaki gotovinski transfer u iznosu iznad 30. 000 KM, kao i prilikom više međusobno povezanih transakcija čija vrijednost iznosi ili prelazi 30. 000KM.

U okviru ovog Zakona predviđene su privremene mjere, koje se sastoje u privremenoj obustavi transakcije za koju postoji osnov za sumnju u pranju novca ili finansiranje terorističkih aktivnosti, privremenu zapljenu novca ili imovine.

Pri postojanju osnovane sumnje za učinjeno krivično djelo pranja novca ili finansiranje terorizma Finansijsko-obavještajni odjel dužan je tužiocu dostaviti pismeno obavještenje sa potrebnom dokumentacijom.

Sudija za prethodni postupak može, na prijedlog Tužitelja narediti preduzimanje i drugih potrebnih radnji, kako bi se omogućilo utvrđivanje i pronalaženje nezakonito pribavljene imovine i prikupljanje dokaza o tome.

U hitnim slučajevima Tužitelj može odrediti mjere da banka dostavi podatke o bankovnim depozitima i drugim finansijskim transakcijama i poslovima te osobe na dan naredbe. O poduzetim mjerama, Tužitelj odmah obavještava sudiju za prethodni postupak koji može u roku 72 sata izdati naredbu. U slučaju da sudija za prethodni postupak ne izda naredbu, Tužitelj će podatke vratiti bez prethodnog otvaranja.

Sud može riješenjem narediti pravnoj ili fizičkoj osobi da privremeno obustavi izvršenje finansijske transakcije za koju postoji osnovana sumnja da pretstavlja djelo, ili da je namjenjena učinjenju krivičnog djela, ili prikrivanju dobiti ostvarene krivičnim djelom.

Sud će odrediti da se finansijska sredstva namjenjena za transakciju i gotovinski iznosi novca domaće i strane valute privremeno oduzmu, pohrane na poseban način i čuvaju do okončanja postupka.

U Zakonu o krivičnom postupku BiH omogućena je primjena posebnih istražnih radnji (čl. od 116. do 118.) protiv osobe za koju postoje osnovi sumnje da je sama ili sa drugim osobama učestvovala ili učestvuje u činjenju krivičnog djela, ako se na drugi način ne mogu pribaviti dokazi ili bi njihovo pribavljanje bilo povezano sa nesavjesnim teškoćama.

U cilju obezbjeđenja po sudskoj odluci konfiskacije Sud može u bilo koje vrijeme u toku postupka donijeti na prijedlog Tužitelja privremenu mjeru oduzimanja imovine koja se ima oduzeti po KZ BiH, mjeru zaplijene ili drugu neophodnu privremenu mjeru kako bi se spriječilo korištenje, otuđenje ili raspolaganje tom imovinom, saglasno članovima 73. do 76.

Oduzimanje imovinske koristi, pribavljene krivičnim djelom se određuje sudskim riješenjem donesenim u presudi u kojoj se izvršilac oglašava krivim (čl. 396.) a u slučaju kada postoje faktičke ili pravne prepreke za vođenje krivičnog postupka protiv drugog lica, sud će na prijedlog tužitelja, sprovesti poseban postupak za oduzimanje.

C) Nadležnost nad imovinom i predmetima, za koje je sud donio rješenje za privremeno oduzimanje ili oduzimanje je u okviru suda, odnosno ista se stavljaju pod nadzor suda, koji treba da obezbijedi njihovo čuvanje.

Obezbjeđenje nad nepokretnom imovinom se vrši stavljanjem na hipoteku, dok se pak zapljena novčanih sredstava vrši po nalogu i čuvaju se u sefu ili se deponuju na poseban način bez prava na raspolaganje, zašto sud do nadležne institucije dostavlja rješenje za zapljenu odnosno zamrzavanje.

U zavisnosti od prirode zapljenjenih predmeta sud može da donese rješenje za prodaju predmeta, a novac od prodaje se uplaćuje na račun BiH.

Sa izmjenama zakonske regulative u pogledu finansijskih istraga i konfiskacije i zaplijene imovine, potrebno je u najskorije vrijeme, da se stave u zakonske okvire i pravila za rukovanje, održavanje, nadzor i upravljanje sa oduzetom i zaplijenjenom imovinom, a ujedno da se odredi i nadležna institucija za održavanje zaplijenjene imovine.

Ujedno, potrebno je da se reguliše i podjela oduzete imovine, svakako po podmirenju imovinsko-pravnog zahtjeva oštećenog.

U odnosu na ovo potrebno je da se prikupe iskustva od drugih pravnih sistema, s ciljem što brže pripreme zakonskih odredbi.

D) Zaštita oštećenog je predviđena u članu 112. Krivičnog zakona, kao i u članu 198. Zakona o krivičnom postupku, prema kojem u presudi kojom optuženika proglašava krivim, Sud može oštećenim dozvoliti imovinskopravni zahtjev u cjelini ili mu može odrediti imovinskopravni zahtjev djelimično, a za ostatak ga uputiti na parnicu.

Ako podaci krivičnog postupka ne pružaju pouzdanu osnovu ni za potpuno ni za djelimično presuđivanje, Sud će oštećenika uputiti da imovinskopravni zahtjev da u cjelini može ostvariti u parnici.

Oštećeni koji je u krivičnom postupku u pogledu novog imovinskopravnog zahtjeva upućen na parnički postupak može tražiti da se namiri iz iznosa oduzete vrijednosti ako pokrene parnični postupak u roku od šest mjeseci od dana pravomoćnosti odluke kojom je upućen na parnični postupak i ako u roku od tri mjeseca od dana pravomoćnosti odluke kojom je utvrđen njegov zahtjev zatraži namirenje iz oduzete vrijednosti.

Oštećeni koji u krivičnom postupku nije istaknuo imovinskopravni zahtjev, može zahtjevati namirenje iz oduzete vrijednosti, ako je radi utvrđenja svog zahtjeva pokrenuo parnični postupak u roku od tri mjeseca od dana saznanja za presudu kojom se oduzima imovinska korist, a najdalje u roku od dvije godine od pravomoćnosti odluke o oduzimanju imovinske koristi i ako u roku od tri mjeseca od dana pravomoćnosti odluke kojom je utvrđen njegov zahtjev zatraži namirenje iz oduzete vrijednosti.

E) Međuinstitucionalna saradnja je regulisana zakonima iz ove oblasti i sa zakonima koji važe iz svake od nadležnih institucija pojedinačno.

Saradnja i razmjena treba da se odvija između Obavještajno-sigurnosne Agencije BiH, Državne Agencije za istrage i zaštite, Finansijsko-obavještajni odjel, Uprave za indirektno oporezivanje na nivou BiH, zatim Ministarstva za unutrašnje poslove-Odjel za organiziran kriminal Entiteta, Finansijske policije Entiteta, Poreske uprave Entiteta.

I pored toga, potrebno je podizanje nivoa saradnje i razmjene informacija sa organizovanjem zajedničkih seminara, specijalno na temu finansijske istrage i konfiskacija imovine stečene krivičnim djelima. Na ovim seminarima poželjno je da prisustvuju i predstavnici sudova i tužilaštva.

F) U slučajevima koji su regulisani međunarodnim dogovorima i konvencijama koji su ratifikovani u saglasnosti sa Ustavom BiH, sud donosi rješenje za priznavanje i izvršavanje zahtjeva od drugih država za zapljenu i zamrzavanje, oduzimanja i podjelu imovine koja potječe od krivičnog djela. I u tom pogledu potrebno je organizovanje obuke, seminara i radionica na višem nivou.

3. INSTITUCIONALNI OSNOV

U pogledu institucionalnih nadležnosti istražnih organa u BiH, u posljednje dvije godine je urađeno dosta, a preostaje u narednom periodu da se sprovede u cjelini reforma u sudskom sistemu.

Naime, u ovom periodu u okviru Državne Agencije za istrage i zaštitu započeo je sa radom Finansijsko-obavještajni odjel za sprečavanje pranja novca čija je uloga da prima, prikuplja, evidentira, analizira, istražuje i prosljeđuje Tužiocu informacije, podatke i dokumentaciju primljenu u skladu sa zakonom i drugim propisima BiH o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti, ostvaruje međunarodnu saradnju na polju sprečavanja i istrage pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Isto tako, u okviru Državne Agencije za istrage i zaštitu, formiran je Kriminalističko-istražni odjel koji radi na otkrivanju i istrazi krivičnih djela iz nadležnosti Suda, pronalaženju i hapšenju počilaca tih krivičnih djela i njihovom dovođenju Tužiocu, radi na sprečavanju krivičnih djela, pruža operativnu pomoć Finansijsko-obavještajnom odjelu, prikuplja obavještenja i podatke o krivičnim djelima, prati i analizira sigurnosnu situaciju i pojave koje pogoduju nastanku i razvoju kriminaliteta, organizira i obavlja kriminalističko-stručne poslove.

Sa formiranjem Finansijsko-obavještajnog odjela i Kriminalističko-istražnog odjela na direktan način započinje da se obrađuje finansijski aspekt krivičnih djela, što se ogleda «traganje za novcem» i dobijena nezakonita materijalna korist, odnosno započinje da se vodi jedna aktivna finansijska istraga.

U BiH formirana je Uprava za indirektno oporezivanje koja je nadležna i ovlaštena da: Obavlja provjeru, ograničenu provjeru i kontrolu poreskih obveznika indirektnih poreza; Sprečava, otkriva i istražuje Carinske i poreske prekršaje i krivična djela i druge prekršaje i krivična djela vezana za indirektno oporezivanje; Obavlja postupak prinudne naplate; Podnosi prijave za pokretanje postupka i prijave za privredni prijestup; Uprava je jedini organ koji se bavi kretanjem roba na granicama BiH; Uprava je ovlaštena da potpisuje ugovore o saradnji u pogledu poreskog upravljanja i poštivanja propisa o indirektnom oporezivanju sa drugim organima javne uprave bilo kojeg nivoa u BiH; Uprava je, osim toga, ovlaštena da saraduje sa poreskim i carinskim upravama u inostranstvu, u skladu sa uslovima propisanim u sporazumu između BiH i stranih zemalja i međunarodnih organizacija.

U BiH formirana je Obavještajno-sigurnosna agencija koja je odgovorna za prikupljanje, analiziranje i distribuciju obavještajnih podataka u cilju zaštite sigurnosti, uključujući suverenitet, teritorijalni integritet i ustavni poredak BiH.

U okviru Tužilaštva BiH formirano je specijalno odjeljenje za organizovani kriminal.

U okviru Federalnog Ministarstva Finansija funkcionišu Finansijska policija i Poreska uprava.

U okviru Federalnog Ministarstva za unutrašnje poslove, formiran je Odjel za organizovani kriminal.

U ovom kontekstu nadležnih institucija treba da se spomene i Državna komisija za sprečavanje korupcije.

Sve ove institucije preuzimaju mjere i aktivnosti, ali nedostaje saradnja u prikupljanju dokaza na jednom mjesto, i ukoliko postoji osnovana sumnja, da se obavjesti Tužilaštvo.

Svakako, neizbježna je saradnja između Odjela za organizovani kriminal, Poreske uprave, Uprave za indirektno oporezivanje, Finansijsko-obavještajnog odjela, Kriminalističko-istražnog odjela i Državne komisije za sprečavanje korupcije. Saradnja uglavnom nije dobra i postoji mišljenje o preklapanju u radu od nadležnosti između institucija u pogledu finansijskih istraga.

U okviru postojećih zakona, treba uvesti metode za dokazivanje prihoda kako: Metod za neto vrijednost, metod za troškove, metod za bankarske depozite, metod za procentualnu maržu i metod za posebne stavke.

Metodi za dokazivanje treba da predstavljaju sistematiziranu cjelinu u postupcima koji su utvrđeni u važećim zakonskim propisima u cilju utvrđivanja zakonskih prihoda u finansijskom poslovanju za subjekte. Metodi bi se koristili za dobivanje dokaza preko analiza na već prikupljenim materijalnim dokazima za konkretan predmet, što proizilazi ili ukazuje na konkretno krivičnopravno postojanje.

Metodi za dokazivanje prihoda se koriste u slučaju kada fizičko ili pravno lice: ne prijavljuje cjelokupni prihod za oporezivanje; neistinito ili lažno prikazuje troškove; lažno prikazuje nabavku robe; lažno prikazuje porezna oslobađanja i povlastice; ne evidentira narudžbe za robu, usluge i imovinu; ne evidentira proizvodnju; sačinjava fiktivne dogovore za plate, proviziju i dividendu; prikriva dobit od kirije ili honorara; zloupotrebljava budžetska sredstva, sredstva od javnih fondova, državnih zajmova ili javnih nabavki; zloupotrebljava vršenje javnih ovlaštenja ili od javnog interesa ili sa pranjem novca legalizira prihod od krivičnih djela.

Metodi za dokazivanje prihoda se primjenjuju na poreske obveznike koji posjeduju imovinu ili raspolazu sa ogromnim sredstvima od poreza, odnosno posjeduju imovinu i sredstva koja potječu od prihoda za koja je utvrđen ili ne dovoljno utvrđen porez u skladu sa zakonom.

Potrebno je još jednom da se spomene nedostatak nadležnih institucija koje bi rukovale i upravljale sa oduzetim predmetima, imovinom i sredstvima budući da trenutna nadležnost koju ima sud ne bi mogla da zadovolji sve aspekte oduzimanja imovine (npr. oduzeta firma i upravljanje sa firmom nakon oduzimanja).

Isto tako, u radu institucija postoji nedostatak kompletnih baza podataka, za što treba poduzeti mjere da bi se riješio ovaj problem (nedostatak evidencije za pravna lica i sl.)

Polazeći od kvantuma podataka sa kojim u ovom trenutku raspolažu pojedini organi i institucije (Ministarstvo za finansije, Zavod za geodetsku upravu i dr.) potrebno je na većem nivou međusobno informatičko povezivanje sa jedinstvenim pristupom za razmjenu istih i na duži period stvoriti regionalnu mrežu za razmjenu informacija, koji se odnose na djelo od organizovanog kriminala, i u tom pogledu razmjena podataka i informacija koji se odnose na finansijske istrage.

U tom pogledu, potrebno je uspostaviti specijalni organ koji treba da raspolaže sa informacijama i donijeti zakon o zaštiti ličnih podataka.

Svakako u ovoj fazi institucionalnih i zakonskih reformi, radi efikasnijeg sprovođenja finansijskih istraga i konfiskacije imovine, potrebno je da se organizira obuka za stvaranje profesionalnih kadrova spomenutih institucija, uključujući i sudije i tužioce iz ove oblasti.

Imajući u vidu nove zakonske izmjene i institucionalne reforme, sasvim je normalno da se u praktičnoj primjeni finansijskih istraga i konfiskacije javljaju prepreke, koje treba da se eliminišu. Ovdje se misli na prepreke tehničke prirode, gdje je od velikog značaja međuinstitucionalna saradnja, pri razmjeni informacija i drugih vidova saradnje.

U svakom pogledu zakonska regulativa zahtijeva od institucija da sprovedu finansijske istrage i konfiskaciju na način kako je propisano zakonom. Međutim, ne treba da se zanemari potreba za uspostavljanje dogovora o saradnji, kojom se rješavaju problemi tehničke prirode i uspostavlja efikasan sistem sprovođenja kompleksne finansijske istrage paralelno sa krivičnom istragom.

Pri rješavanju operacionalizacije pitanja korisno bi bilo (u zavisnosti od slučaja do slučaja) formirati multisciplinarnu grupu rukovođenu od tužioca, u čiji sastav bi bili inspektori iz Odjeljenja za organizovani kriminal, finansijske policije, finansijsko-obavještajnog odjela, Kriminalističko-istražnog odjela, carina, Poreske uprave i dr. bitno je spomenuti potrebu, da se redovno održavaju sastanci, radi dobre saradnje i zajednički rješavaju problemi na korektan način.

Isto tako, sa stanovišta područja, veliki broj kriminalnih aktivnosti ima međunarodni karakter, radi čega je potrebna međunarodna saradnja na ovom planu, stalno da se održava i da se produbljuje sa ciljem dobrih rezultata u finansijskim istragama i konfiskaciji imovine stečene od krivičnih djela, a u slučaju velikih i kompliciranih slučajeva međunarodnih razmjera, može da se formira i međunarodna multidisciplinarna grupa.

Seriøzan pristup finansijskim istragama i konfiskaciji može da proizvede pozitivne rezultate, kako na smanjenje kriminaliteta kompletne aktivnosti, tako i na pozitivan utjecaj na privredne tokove i na povećanje životnog standarda.

Na kraju, treba istaći, da je potrebno da se izvrše još neke zakonske izmjene i dopune, u kojima bi trebalo obuhvatiti porijeklo imovine, podjelu oduzete imovine i formiranje specijalizovane institucije, koja bi upravljala sa oduzetom imovinom.